

Ordblind/ikke-ordblind – muligheder og vilkår

v. Trine Nobelius, specialkonsulent, Styrelsen for Undervisning og Kvalitet
Munkebjergkonferencen, 2019

Indhold

- Jeg vil lægge ud med at belyse ordblindhed, Ordblindetesten og de tre scorekategorier på Ordblindetesten.
- Dernæst vil jeg belyse centrale muligheder og vilkår for elever med sprog- og skriftsprogsvanskeligheder, herunder ordblindhed.

Stor faglig følgegruppe bag Ordblindetesten

- Repræsenterede "alle" relevante interessenter.
- Bidrog med faglig rådgivning.
- Bidrog til at sikre Ordblindetestens relevans for praksis.
- Ønskede at komme væk fra en testvirkelighed, som afhang af den enkelte læsevejleder, skole, kommune.
- Ønskede at Ordblindetesten skulle sikre en ensartet afdækning af ordblindhed.

Hvor stor en andel af befolkningen er ordblinde?

- Det tidligere Dansk Videnscenter for Ordblindhed = 2-5 %
- Socialstyrelsen = 2-5 %
- Ordblindeforeningen = 3-7 %

Hvor skulle grænsen på Ordblindetesten sættes?

- Et cut off/en grænseværdi er sat af mennesker og ikke af natur.
- Derfor blev det besluttet at sætte en høj grænseværdi for ordblindhed på Ordblindetesten.

”Rød, gul og grøn gruppe” på Ordblindetesten

- Rød gruppe = ordblind (8-percentilen).
- Gul gruppe = ikke ordblind, men usikker fonologisk kodning (20-percentilen).
- Grøn gruppe = ikke ordblind.

Andel ordblinde elever i folkeskolen målt med Ordblindetesten

Kommuner (skoleåret 17-18)

- Alle kommuner anvender Ordblindetesten.
- 6 % ordblinde elever i folkeskolen på tværs af kommuner.

Andel ordblinde elever i landets folkeskoler målt med Ordblindetesten (skoleåret 17-18)

Skoler, som ikke anvender Ordblindetesten	30
Skoler, som har 1-4 ordblinde elever (elever, ikke procent)	176
Skoler, som har fra 1 procent ordblinde elever	15
Skoler, som har fra 2-8 procent ordblinde elever	704
Skoler, som har fra 9-10 procent ordblinde elever	149
Skoler, som har fra 11-31 procent ordblinde elever	193
Antal folkeskoler og afdelinger under folkeskoler i Danmark	1267

Ordblind/ikke-ordblind – muligheder og vilkår

—

Retskrav i folkeskolen på udredning af ordblindhed

- Ifølge Folkeskolelovens § 3b har forældre, hvis de ønsker det, én gang i skoleforløbet fra den 1. marts på 4. klassetrin krav på, at der foretages en ordblindetest af deres barn.
- Der er tale om et krav på en ordblindetest og ikke et krav om test med Ordblindetesten.

Samtykke, testtidspunkt og antal tests

- Man må kun teste efter samtykke.
- Testtidspunkt i 3.-9. klasse: marts, april, maj og juni.
- Testtidspunkt efter 9. klasse: hele året.
- Antal tests: Én ordblindetest.
  - Efter "gult resultat på Ordblindetesten" kan der i sjældne særlige tilfælde efter ihærdig indsats fra både skole og hjem senere i skole-/uddannelseslivet foretages en ny test (kræver nyt samtykke) ved tydelige tegn på ordblindhed og dermed en begrundet mistanke om ordblindhed.

Hvilken ordblindetest?

- Skolerne (kommunerne) bestemmer selv, hvilken ordblindetest de vil anvende.
- Vælg én ordblindetest, så der i det mindste på skolen (og helst i kommunen) sikres en ensartet afdækning.

Prøve på særlige vilkår

- Eleven skal have en funktionsnedsættelse eller tilsvarende fysiske eller psykiske vanskeligheder, som afføder et kompensationsbehov.
- Ordblinde elever har ikke automatisk ret til prøve på særlige vilkår.
- Prøve på særlige vilkår må tilbydes i det omfang skolen (skoleledelsen) vurderer, at de særlige prøvevilkår kan kompensere for elevens funktionsnedsættelse.
- Prøvens faglige niveau skal fastholdes.

Adgang til Nota og digitalt læsbar tekst

- Ordblindhed (overraskende store fonologiske omkodningsvanskeligheder) er ikke altid lig med store læsevanskeligheder.
- Ordblinde elever har forskellige behov.

Utrænede læsefærdigheder

- Hvornår og hvor meget læser eleverne i skolen og i fritiden?
- Læsning er ikke kun lektier, men daglig rutine.

Bekendtgørelse af lov om folkeskolen

- § 3a: Børn, der har brug for støtte, og som ikke alene kan understøttes ved brug af undervisningsdifferentiering og holddannelse, skal tilbydes supplerende undervisning eller anden faglig støtte i henhold til § 5, stk. 5.
- § 5, stk. 5: Der skal i fornødent omfang gives supplerende undervisning eller anden faglig støtte til elever, som af anden grund har behov for støtte.
- § 18: Undervisningen skal svare til den enkelte elevs behov og forudsætninger.
- § 18, stk. 2: ..., så alle elever udvikler sig fagligt og alsidigt, ...

Spørgsmål og dialog

